

«Мин төрдүм-ууһум – мин тирэнэр тирэбим»

Алтынньы 21 күнэ
Дьоһуннаабы кэпсэтии

Дьиэ кэргэн диэн тугуй?

Үтүө үгэстэрдээх, чөл туруктаах, үлэни өрө туппут дьиэ кэргэн иллээх-эйэлээх, бигэ тирэхтээх буолар

Николай Егорович Мординов -
Амма Аччыгыйа
«Сааскы кэм»

аудиоподкаст

аабар Айыына Трофимова, Н.Е. Мординов
аатынан

«Кэскил» оҕо бэчээтин кыһатын үлэһитэ

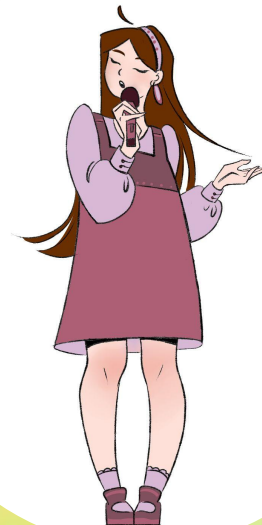
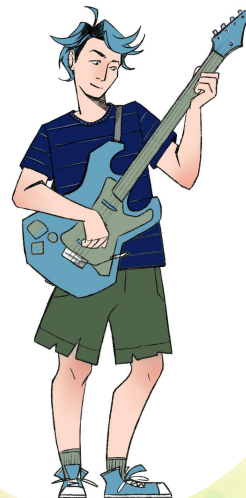
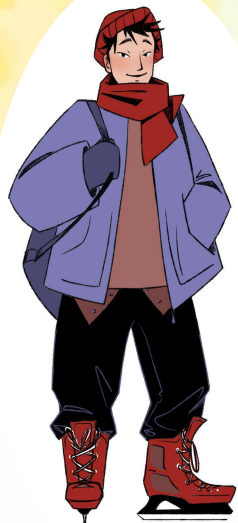
Төрдө-ууһа суох диэн киһи бу сиргэ суох.

Хас биирдии киһи төрөөбүт дойдулаах, үөскээбит төрүт дьонноох-сэргэлээх буолар.

Удьуор утума салҕанар

Киһиэхэ талаан, өй, дьобур, майгы, тас көстүү барыта төрүт өбүгэлэриттэн бэриллэр. Холобура, биир улахан аймах бары учуутал буолуохтарын сөп эбэтэр ыллыыр, үнкүүлүүр талааннаах, спортка дьобурдаах.

Төрдө-ууһа суох диэн киһи бу сиргэ суох.

Киһи төрүччүтүн тобо билиэхтээбый?

Мин төрүччүм – мин бигэ тирэбим

(Төрүччү тылдыта)

Төрүччү – урууну-аймабы аабы.

Өбүгэ – бэһис, алтыс, сэттис үйэнэн уруу-луу киһи.

Сыдыбаан – тохсус үйэнэн уруулуу киһи.

Удьуор – эт-хаан уруу.

Уруу – биир төрүттээх дьон.

Утум – биир төрүттээх дьон сүһүөх-сүһүөх үөскээн иһэр бэрээдэктэрэ.

Утумнааһын – биир төрүттэн сабаларан үөскээн иһэр уруу.

Аба ууһа – биир абаттан төрүттээх хас да үйэ дьоно.

Ыал – биир дьизэ кэргэн буолан олорор дьон

Дьизэ кэргэн – биир ыал буолан олорор икки эбэтэр хас да киһи.

Аба – оҕону төрөппүт эр киһи.

Ийэ – оҕону төрөппүт дьахтар.

Эбэ – ийэ эбэтэр аба ийэтэ.

Эһэ – ийэ эбэтэр аба абата.

Убай – ийэ эбэтэр аба инитэ.

Таай – ийэ биитэ.

Эдьий – ийэ эбэтэр аба абаһа эбэтэр балта.

Ини – бииргэ төрөөбүт-тэртэн балыс саастаах (кыра) уол.

Бии – бииргэ төрөөбүт-тэртэн аба саастаах уол.

Сурус (сурдьу) – бииргэ төрөөбүттэртэн балыс уол, ини.

Абас – бииргэ төрөөбүт-тэртэн аба саастаах кыыс.

Балыс – бииргэ төрөөбүт-тэртэн кыра саастаах кыыс.

Оҕо – сааһын ситэ илик киһи.

Аймах – уруулар холбоһуулар.

Күтүөт – кыһы кэргэн ылбыт уол, аба саастаах буоллабына.

Күтүө – кыһы кэргэн ылбыт уол, балыс саастаах буоллабына.

Кийиит – кэргэн тахсыбыт кыыс.

Сангас – кэргэн тахсыбыт кыыс, аба саастаах буоллабына.

Хотун – күтүөт дьонуттан дьахтар өттө.

Тойон – күтүөт урууларыттан эр киһи.

Бадья – күтүөт эбэтэр күтүө инитин кэргэнэ.

Биллэх – абас-балыс кыргыттары кэргэн ылбыт дьон.

Кылын – кийиит уруута киһи.

Түнгүр – кийиит уонна күтүөт дьонуттан эр киһи.

